

Hétfő

Julius 13.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESETŐ.

1846. 2-ik félév.

29.

4-ik évfolyam.

Éz ERTESETŐ, mellyben adás-vevés, kereskedési-gazdasági 's más illyes hirdetémények közöletnek. Debreczenben minden hétfőn, Nagy-Váradon csütörtökön jelenik —
Fél évi előfizetés házhöz küldve Debreczenben 's Nagy-Váradon 1 — postán bár havá 2 — for.
ezüstben. Előfizetni lehet mindenkor a' Tudakozóintézetben.

(D. 65) Takarékpénztári hirdetmény. (2.3)

A' debreczeni Takarékpénztár betételeket elfogad, ingatlan vagyponokra kölcsönöz, ingókra előlegez, és váltókat leszámítol a' pénteki nap kivételével naponként reggeltől 8 órától 11 óráig.

Debreczen, Jul. 4-én 1846.

(D. 67) ÖKRÖK és BIRKÁK. (1.3)

A' dereceskei urodalomnak a' mult ősztől munka nélkül tartott jó mezőn álló 31 mustra ökre, 79 olly mustra anya birkája, hogy azokból választva egy két bárányt remény'eni lehetne, 76 mustra öreg és 4 fogú ürüje, 2 anya és 2 ürü báránya vagyon szabad kézbe a' dereceskei tisztségnél minden órán eladható. —

(NV 99) ÁRVERENDŐ HÁZ (1.)

V. Olasz lakos Kiss Ferencznek, az ugynevezett Morgó csapsszékkal átalatellenbe lévő háza, 's ugyanazon udvarban lévő pálinka-főző házzal együtt f. év Julius hó 17-én árverés útján el fog a' többet ígérőknek örök áron adatni. A' venni szándékozók a' fentirt napnak délutáni 3 órájaker a' hely' színén jelenjenek meg.

(NV. 101) Legolcsóbb sorsok. (1.3)

Alulirt tisztelettel jeleníti a' nagy érdemű közönségnek, hogy nála valamint eddig, ugy most is Micskovec, Zwirzin, és Bereznicanizna nagy lotteriaböhi sorsok a' legjutányosabb áron, 2 frt és 20 kr. on pengőben, kapni lehet, mellyeknek első húzások e' f. év Augustus 22-én léssen; több rendbeli részvényi játékok is vannak: 12 közönséges, 2 szabad sorsokkal $\frac{1}{12}$ részre 4 frt p p., ötöd rész szabad- és jutalom-sorsok is találatnak, mellyek többször játszanak, és mindenki egyszer, egy része pedig kétszer bizonyosan nyernek. Ugyancsak az alulirtnál idei 's valódí Szulini viznek üvegeje 34 kr, Rojosi 39 kr, Pálnai viznek korsója 34 kr, Marienbaadi 50 kr. Szelczi viz 36 kr; paplanba való szép fehér fűsült pamutnak fontja 2. Igaras, fűsülletlennek pedig csak 20 garas; pesti szép fehér vattának tucetzje 15, 18, 20, 25, 28, 30, 35 garas váltóban. NVárad, Julius 10. 1846. —

Faur Gábor, mk.

(D.) Egy kis fekete agár kölyök (2.3)

Debreczenben, Német utcán elveszett, — a' ki róla valamit tudna, legyen szives a' Tudakozóintézetnél bejelenteni, jutalmát veendi. — Ismertető jelei ezek: mind a' négy lábán fejr föltok vannak, homloka 's nyaka fejr. —

(D. 60.) **FIGYELMEZTETÉS.** (3)

Egy becsületes szülőktől származott tisztá ifjú Debreczenben fűszerekeskedésbe inasul kerestetik, melyre is mentől előbbi bejelentést elvar a' debreczeni tudakozó intézet. —

(NV. 100) **Árlejtési hirdetmény.** (1.3.)

A' nagymélt. m. kir. udv. kincstárnak f. év május 27-ről 21,575 sz. alatt kelt kegyes intézménye nyomán a' v. váralyai és velencei kir. kam. épületek kijavitása s némely új építések tekintetében, folyó 1846-ik év Julius 21-kén, hétfőn reggeli 9 órakor, szokott módon a' kir. kam. kasznári irodába árlejtés fog tartatni. —

Ezen építményi munkák eszközlesére következő summak ezüst pénzben vétettek fel, u. m.

Kőmives munkára s anyagokra	304 frt
Acsmunka s anyagokra	638 —
Asztalos munkára	126 —
Lakatos —	47 —
Bádogos —	17 —
Egy új zúgó készítésére viz-rekesztővel acs, kovács és napszámos munkák egyetemben	420 —

Összesen tehát . . . . . 1,522 frt

Minél fogva az ezen építményi munkákat vállalni kívánó mesteremberek felszólítatnak a' percents banom pénzzel ellátva a' fentidezetti napon és helyen való megjelenésre; megjegyezvén, hogy árcsökkenés esetében későbbi ajánlatok el nem fogadtnak.

A' tervek és költségek hivatéskai addig is NVáradon az orsz. kerületi kir. építési hivatalnál megtekinthetők.

Rólt NVáradon, Julius 8-dikán 1846.

Schmidt György.

NVárad orsz. ker. királyi fő-írnökök.

(D. 64) **NYILVÁNOS ÓVÁS.** (3. 3.)

Gróf Csáky Sándor ur 's illetőleg zártöme gének gondnoksága részökről, néhai méltóságos gróf Csáky Károly ur özvegye született Papeé Erzsébet öz. nagyságának a' hírlapok és Debreczen-Nagyvárad-Ertesítő útján közhírré tett azon szándoka ellen, miszerint elhunyt férjének Bihar megyében kebelezett Inándi uradalmában levő egész ménese eladására f. évi Julius 15-ikára árverési határidőt tűzött ki, addig is, míg ez iránt felterjesztett alázatos folyamodásukra legfelsőbb határozat érkezne, nyilvános óvás tétetik, — és mennyiben a' tisztelt özvegy grófnőnek néhai férjéről maradt ingó javakban szabad rendelkezési joga csak a' valóságos szerzeményeknek az ősi és egyéb helyre pótolandó javaktól elkülönözésüktől, jelesen a' gróf Bathányi Ferencz féle 196,415 ezüst forintnyi hitrebizott hagyományi özvegnék is előleges kimutatásától és kellő biztosításától feltételeztéknek, ez iránt minden venni kívánók — nehogy a' tisztelt özvegy grófnőt tulajdonilag nem illehető javak vásárlása miatt megkárosíttassanak — és ellen figyelmeztetnek.

(D. 71) **Viszon nyilatkozat.** (1)

Méltóságos gróf Csáky Sándor ur öz. nagyságának 's illetőleg zártömege' gondnokságának a' Pesti Hírlapba, Debreczen-Nagy-Várad Ertesítőbe, és talán más hírlapokban is iktatott nyilvános óvásukra nézve, méltóságos özvegy gróf Csáky Károlyné asszony' részéről, az Inándi ménesnek árvereltetése' dolgában ezennel közhírré tétetik: hogy miután a' most említett ménés, boldogult gróf Csáky Károly urnak kétségtelen magán szerzeménye, melynek mind törvény, mind végrendelet szerinti általános örökösze az özvegy grófnő; — miután továbbá mélt. gróf Csáky Sándor ur a' maga követelését annak illetősége előtt be nem bizonyította, és ha, meg nem engedve, valamely ősi javaknak helyre pótlásáról kérdés támadhatna is, azt mindazonáltal csak az özvegy grófnő halála után követelhetni, addig pedig a' grófnőt, kit tékozlónak a' köztudomás ellenére maga az óvást tevő gróf sem fog allítani, gazdaságának kormányzásában 's következképpen a' ménesnek, ha ennek további megtartását gazdasági tekintetben károsnak látja, eladásában semmi esetre nem korlátozhatja: — a' Julius 15-ikára kitűzött árverés, a' kitűzött napon és helyen mindenesetre meg fog tartatni, a' jó lelkiú evők pedig károsítástól annal is kevésbbé félhetnek, mivel meg azon, nem is gondolható esetben is, ha mélt. gróf Csáky Sándor ur öz. nagysága a' méneshez valamely jogot tarthatna, és egyszerűs mind az özvegy grófnőt tékozlónak bebizonyíthatna, legfelyebb az eladási özveget annak útján zár alá vétehetné, de magát az eladást soha sem gátozhatná, sem pedig a' grófnőt, hogy a' ménest ön kárával tovább táplálja, nem kötelezhetné.

(D. 68.) **Jóság haszonbérbe adás.** (1.)

Tttes nemes Bihar megyében kebelezett, NagyVáradhoz 3/4 órányira fekvő, udvari tanácsos mgos Beóthy Sándor ur tulajdonához tartozó Tarján egész helysége — a' vizi-malom fele részével, nagy és kis cseprepi puszttal, szesz-gyárral — volt haszonbérbe t. cz. Szerváczi Lajos ur és nője tartotta haszonbéri szerződés mellet, folyó év Julius 27-én, Tarjánba, délelőtti 9 órakor tartandó nyilvános árverés útján több évreke haszonbérbe fog adatni. A' bérleti kívánók, kik a' helybeli uradalmi tisztségnél bővebb értesítést nyerhetnek, hivatalosok.

(NV. 97.) **Mén árvereltetés.** (1.)

Méltóságos özvegy gróf Csáky Károlyné asszony részéről, a' hírlapok útján már észlelt közhírré tett Inándi uradalmi ménesnek árvereltetése, a' kijelölt helyen és időben (Inándon, Julius 16-án) a' korábbi közhírrététel értelmében okvetellenül meg fog tartatni

Friss kókusz diók

— a' nagyobbak közül tele nedvvel — eladók a' nráradai Tud Int. irodában.

(NV. 93.)

(2. 2.)

T. Frater Albert úr esődiómege részéről közhírré tétetik: hogy a nevezett tömeghez tartozó csanálói jószág, mely áll Csanáló helységre tagosított két harmadrészből, ugyan annyiregaldból, egy nagy udvarházból 's szép szőlőtől, — folyó évi Julius hó 16-án a hely' színén közzárvan, szent Mihály naptól kezdendő egy évig haszonbérbe fog adatni a választmány által.

(NV. 93.) **Árlejtési értesítés.** (2. 2.)

A nagy méltóságú magyar királyi helytartó tanács folyó 1844-dik évi szent Györgyhó 28-dik napján 10, 77-dik sz. a. kelt kegyelmes rendeletével, nemcsak Arad vármegyében fekvő Berindia helységben új g. cath. szent Egyház építése kegyelmesen megengedve, ezen építés végrehajtása iránt Hétfőn 1844-ik év Julius 20-án Boros Sebesi méltóságos uraság házában reggeli 9 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre mind azon műmesterek, kik az említett épülethez előforduló munkák közül valamelyiket, vagy azokat általánosán általvenni szándékoznak, ezen munka kivételére magokat alkalmatlóságnak érzik, szóval: a' felelősséget magokra vállalhatják, és az alább kiteendő banompénzt, az árlejtés előtt letenni képesek, ezennel olly megjegyzéssel értesítetnek, hogy a' banompénz fejbé letendő öszvegeket akár kamatozó statuspapirosok, akár senkinek le nem kötelezett, 's készírt annyit erő fekvő birtokokról törvényes idomba szerkezett bizonyítványok vagy elfogadható bezzségek által, az arcsökkenést utan mindjárt kicsérélhetik.

Ezen építmény eszközésére a'

kőműves munka 's anyagokra	2022 ft
a' kőfa agó —	191 „
az acs munka —	1213 „
az asztalos —	369 „
a' lakatos —	152 „
a' kovács —	219 „
az úveges —	32 „
a' képfestő —	90 „
harangöntő —	516 „
Öszveesen	4804 ft

ezüst pénzbe vétettek fel.

Az ezen munkákat valóani hívánó mesteremberek ennél fogva felszólítatnak, 5 percentes banomipénzzel ellátva, fentemlített napon 's helyen való megjelenésre, azon észrevétellel, hogy arcsökkenést esetében későbbi ajánlatok el nem fogadhatók.

A' tervezet addig is Nagy-Váradon a kir. építési hivatalnál megtekinthető.

Nagy-Várad, Junius 23-dikán 1846.

Schmidt György m.k.

váradiországos kerületi kir. főmérnök.

(D. 69) **Eladó tanya** (1. 3.)

Debreczenben a' Szepesen, a' városból három fertály orányina, 11 nyílas váltott föld, gazdasági épületekkel, gyümölcsös kerttel 's a. t. ellátva eladó Bővebb tudósítást ad a' tud. intézet.

(NV. 96.) **BOB ELADÁS.** (1. 3.)

250 öreg cseber 1844-dik évi Sz. Imrén termelt bor jutányos áron eladandó. Értekezhetni V. Olaszban Barothy László ügyvédnél vagy helyben Sz. Imrén a' község' jegyzőjénél.

(NV. 94.) **Házok eladási hirdetése.** (2. 2.)

Alóírt közhírré teszi, miként általa f. hó 15-én sz. nagyváradi országos vásár alkalmával 20 darab 1 1/2, és 120 darab 3 éves jó husig hizott 's levágásra igen alkalmas sertések lesznek szabad kézből eladandók; kik azonban a' vevés iránt idő előtt értekezni kívánának, szándékaikat alóírtan kijelenthetik. Rólt N. Váradon Julius 1-sőjén 1846.

Mezey Mihály m. k.
h. ügyvéd.

(D 70) **Kiadó v. örök áron eladó ház.** (1)

A' Hűvelyes utca' Mester utca felőli szegletén, az 1116-ik számú, cserép fedése, jó kárban lévő kőház kiadó, vagy, kedvező feltételek alatt, örök áron eladó. Bővebb tudósítást adandó általellenben lakó ügyvéd Lengyel József úr. Debr. 10. Jul. 1846.

(NV. 98.) **Bérbe adandó lak.** (1.)

V. Olaszban, Kőfaragó utca szegletén, özv. Tar Sámuelné házában egy jó készületű palinka-ház, melyhez 4 lakó szoba, 's alatta tágas nagy száraz pince, bő vízzel kuttal, minden órán kiadó.

(NV.) **Ajánlkozás.** (3. 3.)

Egy alapos tudomány Mechanicus, Hidraulica és Építőművész. ki tapasztalást, szerezni a' különbözők is számos évig bejárva, és így abban merített tehetségénél fogva — Olajgyár, vízi és száraz gabonatorló, deszkafűrész, kásmalmok építésére, 's mindenféle gépek szerkesztésére ollyképen ajánlkozik, hogy illyesek eleve terv. rajzok 's azokhoz árjegyzékek készítésével együtt, továbbá szükséges géteket, esztrónák, zúgó k' stb. elrendezésére magát tőkélyesnek érzi.

Melly szorint minden helybeli 's környéki t. cz. uraságoknak és az egész tisztelt közönségnek ebbeli kész szolgálatát, gyors munkálattal 's jutányos ár mellett tisztelettel ajánlja. — Értekezhetni a' tárgyban a' nvaradi t. intézeti irodában.

KORSZERŰ FIGYELMEZTETÉS A' M. KÖZÉP-PONTI VASUT ÜGYÉBEN.

[Folytatás.]

Ha Váradon kezdetnek a' vasut, ott a' társaság mind jelenre, mind jövőre biztosabban remélhet nyereséget mint Debreczenben; nevezetesen már az építéshez szükséges tárgyak is mind csak Nagy-Váradon kaphatók, úgyhogy Debreczenbe is Nagy-Váradról kellene hordani, mert

Vashámoz Biharban most is van több helyen, tehát vas felül helyben lehet rendelkezni.

Követ, a' szép munkára is alkalmas granitkövön kezdve az utolsó kövecsig, csak Várad közelében kaphatni. Apró követet nevezetesen a' sebes Körös annyit hord, hogy az egész utvonalt válogatott apró békasó-kaviccsal elgyőznék onnan, 's ha pedig a' Körös ágját tőle tisztítanák, a' város, ugy hiszem, nemhogy ellene állana, de inkább köszönetet mondana érte.

Meszet, Váradon belől néhány ezer öllel lévén az égető-bányák, onnan csupán Nagy-Váradon által kapja most is Debreczen, Szabolcsnak egy részét, Biharnek nagyobb része, a' Kunságok, Csongrád, Csanád, Békés, és pedig noha ez mind onnan meszel, sokszor az oltatlan mész pozsonyi mérője nem ér többet 15—20 krajczárnál, 's ez, ha még tízszer ennyit égetnének is, drágábbá nem válnék, mert a' mint a' szükség kíváná, annyival több helyen nyitnának égető-bánya.

Köszönet is csupán Nagy-Várad közelében lehet kapni eleget 's, hiszem, igen jutalmas áron, mert jelenleg egy krajczárt sem jövedelmeznek azon helyek.

Kemény és puha fát, mint hogy Pesten kívül alig ha legnagyobb fapiacza nincs N.Váradnak. Valamint az építéshez okvetlenül szükséges a' targoncza gyár is, készen csak N.Váradon fellelhető, nem másutt; tehát az egész építési minden szükséges anyagok, mint raktárban, egy lévén Várad körül, ha hozzá tudjuk, hogy

Az egész alföldön csupán N.Váradról indul ki minden irányban kö-út, 's azért a' tárgyak elszállítása legbizonyosabban csak ott eszközölhető, már azon okból is, mivel jó úton és közelül kell szállítani az anyagokat, és majd mind olyan vidékről, hol épen az anyagok készítése az előlmi mód, és így nem kell a' számtástul vonni el szállításhoz az erőt; nyilvános nyereség áll elő.

A' mi legfőbb, Váradon kezdve, a' Rhédei nevű csinos népkert körül, Győrés falunak, hova a' Körös-Beretlyó esatoma van tervezve, a' Kunság felé Szolnokig nincs több mint 67,000 ölnyi, Debreczen felé pedig 90,000 öl is van a' távolság; tehát ha tekintetbe jön, hogy itt az út mennyivel rövidebb, 's hozzá számítatik azon költség, melyet az anyagok szállításaért kellene Váradul Debreczenig a' társaságnak fizetni, ismét tetemes nyereség áll elő; hát ha még Erdélyt, és az utba eső Békés népes helyeit, a' Kunságokat, ide számítjuk, mivel

Várad Erdélynek egy ölében fekszik, hogy most is minden árucikkjeit, a' mennyit Debreczennek ad és onnan beriszen, mind Váradon kell keresztül vinni. Kétségtelen, hogy Erdélynek is csak ugy használ teljesen, ha Váradra megy a' vasút, hogy azáltal Kolosvár, mint Erdély középpontja, lehessen a' legúszvehordóbb piac, 's honnan min-

den vasut nélkül igen biztos szállítás történhetik, mert Váradul Kolosvárig az ut most is jó állapotban van, akkor pedig, hiszem, jobban gondolna Erdély is ezen legérdekesebb útjával.

Sőt azon nézete is az erdélyi czikknek, miszerint a' Duna és adriai tenger habjai nem fognának ártani ezen vasutnak, épen így legkönyebben bebizonyítható, ha az indóház Váradon volna, mert tán nem lesz megsértés, ha azt állítom, hogy Váradon túl Erdélynek soha addig vasutja nem lesz, míg az aldunai tartományokban, 's tán Galaczbán nem kezdődik; mert ugy fut keresztül Erdélyen a' Váradiba, mely által Pestnél fogva igaz mind az adriai tengerrel, mind Austriával egybekötöttetésé jönne, azonban hogy az aldunai koronákhoz csak nével tartozó tartományokban lesz-e? lehet-e? és mikor? vasut, az nem mi rajtunk áll meghatározni; 's annál fogva azon valamikor oda is terjedhető vasutra anynyiban kívánnék jelenleg figyelmezni. mennyiben az is épen oda illejk, és minthogy ugy Várad volna a' keleti utnak is épen a' vonalába, azt hiszem, hogy:

[Vége a' jövő számban.]

Színészekhez.

Színlak! hogy ha komoly szerepekbe' felálltok a' színré, Sirjatok és pazarul hulljon könnyeitek, Hogy ne legyen szemetekben könny szántára, a' mellyel Megsiratnátok aggkoru óvteket.

Cr.

Bírálóhoz.

Balafi recensens bámul, hogy őt a' színészek Nem szeretik 's ha lehet messzire elkerülik. Édes Balafi ur, nincs csepp bámulni valója, Mert a' számár szagtól félnek a' jó lovak is.

Cr.

Előbbi talány:

Medve.

Piaczi ár v. g.

Küöl	Debreczen		N. Várád.	
	Jul. 7.	Jul. 8. 9.	Jul. 7.	Jul. 8. 9.
Tízta búza	240	200	260	220
Kétszeres	210	190	200	150
Rozs	160	120	160	140
Arpa	130	110	113	100
Zab	120	100	105	100
Tengeri	190	160	150	140
Köles	210	190	—	—
Kása	370	350	—	—
Szalonna mázsa	42 f.	40 f.	43 f.	41 f.

Liptérián kijött számok, Kassain, Jun. 27) (4.) 74. 28. (33.) (86.) — Budain, Jul. 4) 32. 63. 76. 1. 83.

Szerkeszti's kiadja Balla Károly. — Nyomatik Debreczenben Tóth Endre által.